

Treba li nam baš sve što imamo?

Autor: [Protojerej dr Ljubivoje Stojanović](#)

Veliki je životni uspeh imati meru u svemu i znati postaviti sebi granice u odnosu sa drugim. Tako na najbolji mogući način vidimo sebe i svoj život i spremni smo da ostvarimo dobru komunikaciju sa svima.

Sve osim ovoga je tragično lutanje po sopstvenoj samoživosti, gde nas izgovaranje o tuđem zlonameriju i zlodelu samo još više nizvodi u beznade i besmisao. Jednostavno, treba upoznati sebe i osmisliti svoj život dobrim putem i razumnim merama. Tada svako zna da nije sam i da je dobro što je tako, jer time nije ugrožen nego upravo u tome vidi dobre mogućnosti koje treba da realizuje zajedno sa mnogim drugim. Bez ovog znanja čovek se povlači u tragičnu samoću iz koje povremeno izlazi da bi se sukobio sa drugim, imajući samo jednu nameru u tome, da što više prisvoji za sebe. Nažalost, nija mali broj ovako obesmišljenih života, a dodatno je sve još teže zbog toga što veliki broj ovako samoizolovanih ljudi misli da je to jedini mogući način njihovog postojanja.

SLOBODA, ZAKONI I ZAPOVESTI

Bog je stvorio čoveka slobodnim pozivajući ga u stvaralačku kreativnost i životnu progresiju. Neostvareni čovek u svom tragizmu neuspešnosti podjednako luta i kad kaže da veruje ili kad misli da ne veruje. Ako nije pobedio sebičnost, i vera i nevera su mu samo na usnama, u srcu je on sam sebi jedini cilj, tu za Boga nema mesta bez obzira što tvrdi da veruje. Ne zbog toga što Bog to ne želi, nego što čovek Bogu to ne dopušta, a Bog ne želi da oduzme nikome ono što mu je dao, slobodu. Samo sloboda podrazumeva odgovornost, a ne samovolju i samoživost. Zbog toga treba znati da je Prva Božija zapovest Adamu i Evi bila stvaralački podsticajna, jer predstavlja poziv čoveku da prepozna da je suština i smisao slobode imati meru, a ne neodgovorno postupati prema sebi i stvarima oko sebe. Tu nije suština u jedenju i ne jedenju nekog ploda, nego u odnosu prema Tvorcu, tvorevini i sebi samom. Sve, osim jednog, ti je dozvoljeno, budi toliko slobodan u sebi i pred drugim i prihvati da je mera života stvaralaštvo a ne istrošenje, i razumećeš krajnji smisao onoga što ti je rečeno. To se može smatrati stvarnom porukom Prve zapovesti, ne zabrana, ne pretnja, nego poziv u stvaralaštvo uz jedan jedini uslov, pobediti samoživost i sebičnost.

Nažalost, čovek nije želeo da se potruđi i uđe u dobrodelatnu dinamiku ljubavi Božije. Dobro je to da Bog nije odustao od čoveka, iako čovek vekovima pokušava da se zakloni od Boga u neku svoju osamu, pozivajući ponekad i neke druge, ali samo po potrebi i pod pritiskom sebičnog interesa. To vidimo kroz

vekovе u skoro svim grupisanjima oko razliĉitih ciljeva i ideja gde ili nedostaje nesebiĉni ĉovek ili ima dobrih ljudi, ali im „smeta“ Bog pod teretom nepotrebnog straha od veĉeg. Sve ovo jasno ukazuje na potrebu postojanja poretka, zapovesti i zakona, kako bi se uredili svi ljudski odnosi. Samo je u svemu ovome problem to Ńto se ponekad deŃava da imamo „zakon na zakon“ gde tragizam grupisanja kulminira osvetom i progonima neistomiŃljenika, Ńto troŃi Ńivotnu lepotu. Sve dok svi ne dorastemo u stvaralaĉku odgovornost i ne razumemo da ima mesta za sve ideje i da su neistroŃive dobre moguĉnosti, boriĉemo se jedni protiv drugih umesto da stvaramo zajedno.

SVAKO MORA DA POKRENE SEBE

Zakoni su dobri i zapovesti su potrebne za napredovanje u dobrodetelji, i treba ih doŃivljavati kao lestvice kojima idemo napred i ka viŃem i veĉem. Nisu to prepreke koje nas onemoguĉavaju, nego su putokazi koji nas usmeravaju. Svako treba da ih liĉno proŃivi i primi u sebe i ostvari u svom Ńivotu po meri sopstvenih moguĉnosti. Tada je umesno ono pitanje o sebi i svom Ńivotu: Treba li mi sve ovo? Mogu li da podelim sa joŃ nekim ono Ńto je suviŃno? Ili, da li je umesno da se nadam da ĉe tako neŃto uĉiniti i drugi pa tako nadomestiti neki moj nedostatak? Sve ovo su moguĉa i vaŃna pitanja, potrebne dileme koje pokreĉu dobro ĉinjenje, samo treba poĉeti baviti se ovim i misleno i delatno. Najpre treba pobediti sebiĉnost, istupiti iz sebe i sopstvenog interesa i otvoriti se za drugoga i njegove potrebe. Ne staviti u prvi plan dobre moguĉnosti za sebe u odnosu na drugoga i ne svoditi sve samo na to da se pokaŃemo kao dobri pred drugim. Treba biti neosporno i neinteresno dobar prema svima. To je moguĉe samo onda kad je ĉovek neoptereĉen suviŃkom i kad nije sam sebe obezvreĉio imetkom. To stanje opisuje apostol Pavle reĉima: „A poboŃnost jeste veliki dobitak kad smo zadovoljni onim Ńto imamo“ (1.Tim.6,6). Nije ni malo lako doĉi do ovog stanja, dug je i tesan put kojim se stiŃe do ovoga, ali je moguĉe i ostvarivo sve ovo ako to stvarno i poŃelimo. Takoĉe, to je stanje koje se neprestano odrŃava novim dobrim ĉinjenjem, nije neŃto jednokratno i okonĉano u momentu. To treba da traje i da se stalno umnoŃava i uveĉava. Svako samoisticanje u ovome obezvreĉuje i obesmiŃljava, ĉini nas neostvarenim u dobrodetelji, ostaje samo lepa priĉa o moguĉem, ali ne i ostvarenje u konkretnom Ńivotu. VaŃno je znati da „biti zadovoljan“ znaĉi stvarati uvek iznova a ne biti statičan zbog veĉ uĉinjenog. Stvarati novo i tako sve ĉiniti nezastarivom stvarnoŃću, a ne troŃiti stvoreno i tako se predavati istroŃenju. Razliĉiti su naĉini stvaranja, a najbolji je onaj kada nesebiĉno dajemo sebe i od sebe, kad smo spremni da svoje podelimo sa drugim dobrim davanjem bez oĉekivanja pohvale i uzvraĉanja.

SEBIĉNO I NESEBIĉNO DAVANJE

ĉesto ĉovek daje drugome neŃto bez imalo uvaŃavanja prema sebi i drugome. To se dogaĉa onda kad nas obuzima strah od moguĉnosti da i sami dospemo u to teŃko stanje nemaŃtine, pa se neumesno pogaĉamo sa Bogom. To je opasno samoponiŃavanje i obezvreĉivanje drugoga, pa sve postaje samo neko davanje sa strahom i prezirom, bez dubljev bogoljublja i ĉovekoljublja. Ovo prepoznaje

apostol pa savetuje: „Vaš suvišak neka bude za njihov nedostatak“ (up.2.Kor.8,14), ali ne ostavlja sve u tom početnom stanju dobronamernosti. Pokreće sve u višu i bolju stvarnost rečima: „Neću vaše hoću vas“ (up.2.Kor.12,14), čime jasno daje do znanja da je čovek važniji od stvari. To nikako ne obesmišljava stvaralaštvo, samo ga podiže iznad lošeg stanja sebičnog sticanja za sebe i samoživog posedovanja. Pokazuje da je dobrodetelj smisljena samo onda kad nije opterećena gordoumljem, nego je osmišljena živom ljubavlju. Nažalost, istorija nam pokazuje mnoge loše primere, čak i onda kad čovek čini dobro nekome to je često opterećeno samoljubivim interesom i željom za isticanjem sebičnog pojedinca. Ovde ne treba misliti da se zagovara ideja stavljanja nerada i neodgovornosti iznad stvaralačke odgovornosti. Naprotiv, zagovara se stvaralačka odgovornost u svoj njenoj punoći, neopterećena slabomernim razlozima sebičnog pojedinca. Radi se o ukazivanju na potrebu dobrog promišljanja o životu, gde uvek treba videti i potrebu drugoga, i doći u takvo stanje da razumemo da je naš najveći uspeh to da sa radošću pomognemo drugome. Ta pomoć treba da bude neiznuđena i neopterećena, nesebična i sa neospornom dobronamernošću. Opasno je ako svoje stvaralaštvo obesmislimo trošenjem, zaboravljajući na dobro davanje onima kojima je to potrebno. Sigurno je da ne postoji čovek čiji je jedini cilj da on ima sve, dok drugi ne treba da ima ništa. Ali, nažalost sve više vidimo neke koji se pokoravaju ovom nagonu, ne želeći da stanu na svom lošem putu. Od mnoštva stvari ne vide ni sebe ni drugoga, sami sebe su obzidali imetkom. Sigurno je da su se istrošili „uživajući“ tako, ali je opasno što to ne vide. Nije dobro zavideti tim ljudima, jer je to besmisleno i bezrazložno. NJima treba pomoći, ali oni sami treba da požele da iziđu iz sebe i vrata se na put dobrog čovekoljublja. Zaista, najveći tragičari svih vremena su oni koji ne znaju šta će sa svojim imetkom, MA KAKO OVO ČUDNO DELOVALO!!! Bilo bi dobro kada bi ih neko pokrenuo na drugačije razmišljanje, oslobodio od velikih strahova i vratio u normalan život. Ali dok on sami ne požele to sve je samo lepa zamisao, možda i pokušaj, ali uvek neuspešno delo. Samo onda kad sami odluče da prestanu da žive život sa naličja i suoče se sa odgovornošću može da se sve pokrene napred i na bolje. Jevanđelje nam otkriva mnoge takve dobre primere, jedan od najpodsticajnijih jeste primer carinika Zakheja koji pri susretu sa Hristom odlučuje i ostvaruje sledeće: polovinu imanja daje siromasima a četvorostruko vraća ono što je od drugih uzeo (iznudio, prevario, zatajio... (up.Lk. 19,1-10). Crkva je odredila da se ovaj jevanđelski odeljak čita prilikom osvećivanja novog doma, sa jasnim razlogom. Samo je problem što mi olako previđamo poruku, odlažemo suočenje sa sobom. Zato bi bilo dobro da svako promisli navedeni događaj i osmisli svoje dalje postupanje. Videćemo da je život moguće učiniti i boljim i lepšim, samo ako mi to hoćemo. Tada ćemo videti da je mnogo toga suvišno, a da drugome može biti od velike pomoći. Pobeđićemo svoje strahove i sumnje i svako će podići revoluciju u sebi, u svom biću, tako ćemo pomoći jedni drugima. Nećemo čekati da nam neko nešto naredi ili iznudi od nas, počecemo da prepoznamo svoju bogodarovanu slobodu. Činićemo dobro zato što hoćemo, a ne što moramo i biće nam svima sve mnogo bolje i bićemo svi stvarno dobro jedni sa drugima i jedni prema drugima. Neće nam biti cigla, kamen, ar zemlje ili bilo koja druga stvar važnija od drugog čoveka. A oko nas ima svega, dovoljno za sve, samo treba da budemo

odgovorni prema životu i da znamo da je naše samo ono što jedni drugima damo, a ne ono što se „vodi“ na našem imenu ili kontu. Teško, zaista teško, ali je moguće, samo treba biti dobar, stvarno dobar. Činiti dobro ne čekajući samo da nam bude dobro učinjeno ili uzvráceno. Velika je to borba sa samim sobom, ali plodovi su lepi i neprolazni... Pokušajmo, uspećemo sigurno...